

5. Eötvös József. A XIX. század uralkodó eszméinek befolyása az államra. – II köt. – Budapest: Magyar Helikon, 1981. – 646.old.
6. Eötvös József. A nemzetiségi kérdés. – Pest, 1865. – 146.old.
7. Arató Endre. A nemzetiségi kérdés története Magyarországon. 1840-1848. – II köt. – Budapest, 1960. – 368.old.
8. Deák Ferenc munkáiból. II köt., Franklin-társulat. – Budapest, 1906. – 360.old.
9. Ferenczi Zoltán. Baró Eötvös József. 1813-1871. Magyar történeti életrajzok. – Budapest, 1913. – 233.old.
10. Glatz Ferenc. Történetirő és politika. – Budapest: Akadémiai Kiadó, 1980 – 267.old.
11. Mocsáry Lajos. Nemzetiség. Mocsáry Lajos emlékkönyv. 1826-1976. – Budapest: Kézirat, Tankönyvkiadó, 1979. – 249-346.old.
12. Sőtér István. Eötvös József. – Budapest, 1953. – 375.old.
13. Sőtér István. Félkör. Tanulmányok a XIX. századról. – Budapest: Szépirodalmi könyvkiadó, 1979. – 770.old.
14. Váradi-Sternberg János. Utak, találkozások, emberek: Írások az orosz-magyar és ukrán-magyar kapcsolatokról. – Uzshorod-Budapest: Kárpáti-Gondolat, 1974. – 318.old.

РЕЗЮМЕ

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ВОПРОС В ВЕНГРИИ СЕРЕДИНЫ XIX ВЕКА В ОЦЕНКЕ ЙОЖЕФА ЭТВЕША

Мандрик И. А. (Ужгород)

В исследовании проанализирован теоретический и практический вклад видного венгерского писателя и политического деятеля Й. Этвеша в решение национальных проблем страны. Эта сторона его научного наследия не изучена в украинской исторической науке.

Ключевые слова: Венгрия, либерализм, национальная идея, свобода, народы, автономия, самоуправление, демократические преобразования.

SUMMARY

JOSEPH ETVESH EVALUATION ACCORDING THE NATIONAL ISSUE IN HUNGARY IN THE MIDDLE OF 19TH CENTURY

I. Mandryk (Uzhhorod)

The research analyses the theoretical and practical contribution of the prominent Hungarian writer and politician Joseph Etvész in the solving of the country's national problems. This side of his scientific legacy is not well investigated in Ukrainian historical science.

Key words: Hungary, liberalism, national idea, freedom, peoples, autonomy, self-government, democratic process.

УДК 930.1:070.482 (477.43)

ІСТОРИКО-БІОГРАФІЧНІ ПУБЛІКАЦІЇ В ЧАСОПИСІ «ПОДОЛЬСКІЕ ЕПАРХІАЛЬНІЕ ВЕДОМОСТІ» (1862-1905)

Гончар М. І. (Кам'янець-Подільський)

У статті проаналізовано біографічні публікації, вміщені в часописі «Подольские епархиальные ведомости» за час його існування (1862-1905 рр.), з'ясовано їхню інформаційну цінність.

Ключові слова: біографія, публікація, життя, особа, «Подольские епархиальные ведомости».

Історична біографія, що передбачає дослідження та опис життя видатної історичної особистості, є невід'ємною складовою європейської цивілізації з часів Плутарха. Вона втратила позиції із крахом античного світу, Відродження в епоху Ренесансу, а згодом досягла небаченого розмаїття форм у новий час, стала потужним жанром історичних творів.

У даній статті проаналізовано публікації біографічного жанру, опубліковані в часописі «Подольские епархиальные ведомости» (далі – «ПЕВ»), які дозволяють з'ясувати погляди їхніх авторів на опис життя і діяльності видатної особистості (включаючи її психологічний вимір), що повністю відповідає середньовічному історико-біографічному канону. Визначена в

статті проблема не була предметом спеціального дослідження, хоча її аспекти були висвітлені у працях Л. Баженова [6], С. Баженової [7], А. Опрі [13], Ю. Скрипника [18] та інших.

Публікації біографічного жанру на шпальтах «ПЕВ» є важливим джерелом інформації про життєвий шлях і діяльність православних церковних діячів. Цей православний часопис упродовж періоду видання (1862-1905 рр.) в неофіційній частині систематично друкував біографічні матеріали про відомих діячів Російської Православної Церкви, діяльність яких була пов'язана з Поділлям.

Як з'ясував В. Чижко, специфіка біографії зумовлена надзвичайно складною структурою: 1) власне особа, яка жила й діяла в конкретних історичних умовах; 2) біограф, який жив і працював в іншому історичному контексті, але сам також був особистістю; 3) особа історіографа з його історичним часом, методологічною позицією та особистими якостями [25, с. 182-183]. Тому в аналізі публікацій біографічного жанру, опублікованих у «ПЕВ», ми враховували всі вищезазначені аспекти. Варто зазначити, що надзвичайно важливим чинником достовірності поданих відомостей про життєвий шлях людини є особа біографа. Оскільки досліджувані нами матеріали характеризуються певною тенденційністю, розкриття намірів автора було важливим науковим завданням, спрямованим на встановлення об'єктивних і суб'єктивних оцінок діяльності того, про кого пишуть.

Поряд із проблемою невідомого, в біографічних творах важливою є проблема автентичності інформації, оскільки історію неможливо повернути назад задля перевірки істинності сказаного. А тому ми враховували відповідні методологічні знання щодо структури біографічного тексту: його складовими є характеристика особи на часовій відстані, обмеження рамками її життя та смерті, огляд діяльності, нахилів і звичок, наукових і релігійних праць, виокремлення вірогідних біографічних відомостей. Вагомим аспектом вивчення життєпису людини є також врахування того, що особистість можна характеризувати крізь призму її значення в історії, але слід зважати й на те, яку роль у житті цієї особистості відіграла сама історія.

Найбільше розвідок на сторінках «ПЕВ» було присвячено вищому православному духовенству, що пояснювалося спрямованістю та характером часопису. Умовно проаналізовані публікації можна поділити на три групи:

- 1) житіє православних святих;
- 2) біографічні нариси церковних діячів;
- 3) біографії історичних осіб.

Першу групу біографічних творів присвячено особам, які занесені до рангу святих.

Публікації пройняті глибокою вірою не тільки святих, а й авторів, котрі взяли за написання текстів цього жанру. Структура життя суворо канонічна – автор зображує батьківщину героя, його благочестивих батьків, період дитинства та юнацтва, нарешті, зрілості, де вказується момент переходу до «святості». Далі описуються його благодіяння, смерть, яка супроводжується чудесами. Житіє має три основних компоненти: власне життєпис, похвала, чудеса святого. Недостовірність матеріалів вказаної групи зумовлюється трафаретним, далеким від реального життя образом святого.

Так, публікація «Житіє, преподобного отця нашого Сергія, ігумена Радонежського, чудотворця» [10] І. Лебедева є яскравим прикладом такого біографічного твору. Священик Ілля Лебедев був викладачем Подільської духовної семінарії, членом церковного історико-археологічного товариства, а з 1887 р. обіймав посаду цензора «Подольских епархиальных ведомостей». Його біографічний твір відповідає усім вищезазначеним канонам життєпису святих і пронизаний глибокою вірою, шанобливістю до святого.

Стаття викладача Подільської духовної семінарії А. Саббатовського «Свята мучениця Параскева-Пятниця і народні повір'я» [16] відрізняється композицією твору. Крім опису життя святої мучениці Параскеви, дослідник назвав повір'я, пов'язані з нею, і пояснював ці забобони, що були неприйнятними для православного християнина, язичницьким походженням. При написанні матеріалу автор використав різні джерела, серед яких Євангеліє від Матвія, Марка та Луки, «Акты Западной России», «Слов'янська міфологія» М. Костомарова, публікації православних часописів «Руководство для сельских пастырей», «Православный собеседник».

Є на сторінках «ПЕВ» і матеріали без зазначення їхніх авторів. Публікації «Житіє св. рівноапостольного князя Володимира, отриманого про святим хрещенні ім'я Василя, просвітителя всія Русі» [3] та «Свята рівноапостольна княгиня Ольга» [4] були передруком православного журналу «Русській паломник» («Русській паломник» – російське дореволюційне щотижневне ілюстроване видання, що видавалося російською мовою в Санкт-Петербурзі; перший номер вийшов у світ 1 вересня 1885 р.; було присвячене переважно описам храмів, церковних старожитностей, подорожей до Святих місць, історико-етнографічним нарисам, життєписам, розповідям релігійно-морального змісту). Така практика передруку часто трапляється у православних часописах, її метою була популяризація схожих періодичних видань, і «ПЕВ» не були винятком.

Біографічні нариси церковних діячів, які складають другу групу нашого дослідження, висвітлювали життєвий шлях вищого духовенства. До таких можна віднести статті Андрія Хойнацького та Павла Троїцького.

Андрій Федорович Хойнацький (1836-1888 рр.) – український історик, богослов, краєзнавець, професор, протоієрей, член історичного товариства Нестора Літописця. Навчався у Кременецькому духовному училищі, в 1859 р. закінчив Волинську духовну семінарію, в 1863 р. – Київську духовну академію, а з 1863 р. – професор Волинської духовної семінарії. А. Хойнацький є автором численних релігійно-богословських та історичних праць, серед яких відзначаються дослідження Волині, Поділля і частково Галицького Поділля.

У статті «Преподобний Іов, ігумен Почаївський: його життя і прославлення» [23] А. Хойнацький зауважив, що про Іова є багато інформації, та вона не була повною і не відображала того часу й середовища, в якому жив преподобний Іов [23, с. 99]. Тому дослідник, залучивши різноманітні джерела, вперше спробував об'єктивно описати особу ігумена Почаївського й дати оцінку його діяльності. Автор при написанні біографічного твору використав «Історію Російської Церкви» за редакцією Філарета, архієпископа Чернігівського, «Нарис історії православної церкви на Волині» професора Санкт-Петербурзької семінарії Платона Карашевича, книгу «Хієга судов образу Pochajowskiego N. Maryi Panny i Stopki» з архіву Волинської духовної семінарії, документи з архіву Почаївської Лаври, бібліотеки Волинської семінарії та матеріали з періодичних видань «Странік», «Маяк», «Киевланин». Зазначимо, що стаття Хойнацького відрізняється від інших життєписів високим науковим рівнем (велика кількість посилань, роз'яснень, власні міркування).

Автор звернув увагу на те, що у знайдених документах архіву Почаївської Лаври не збереглося повної інформації про діяльність попередніх настоятелів Лаври, за винятком його життєпису та розглядів судових справ за його участі [23, с. 150-151]. З поданого матеріалу дізнаємося про стан православної церкви на Волині, напад татар у 1607 р., розбудову Лаври тощо за період діяльності Іова.

Павло Микитович Троїцький (?-1886 рр.) – проієрей, краєзнавець. Закінчив Смоленську духовну семінарію, Московську духовну академію, обіймав посади ключаря Кам'янець-Подільського кафедрального собору (1853-1874 рр.), професора Подільської духовної семінарії (1844-1854 рр.), викладача закону Божого в Кам'янець-Подільській чоловічій гімназії (1849-1869 рр.), першого редактора «ПЕВ» (1862-1865 рр.).

У статті «Варлаам і Афанасій Шептицькі, єпископи Львівські і Кам'янецькі» [19] автор, крім їхніх біографій, висвітлює події, що сталися після укладання Берестейської унії (перехід русинів в унію, здобуття міщанами-уніатами тих самих прав, якими користуються поляки, діяльність братств).

При написанні «Життєпису преосвященного Кирилла, архієпископа Подільського» [20; 21] П. Троїцький використав різні джерела: життєпис преосвященного Кирилла, приложений до слів і повчань покійного Архієпископа, що були опубліковані в Москві в 1854 р.; твори, в яких описуються важливі події життя Кирилла та відображаються риси його характеру; свідчення духовенства Подільської єпархії; документи архіву Подільської духовної консисторії; розповіді осіб, котрі особисто були знайомі з архієпископом [20, с. 143-144]. Використані дослідником джерела, його підхід до висвітлення особи архієпископа відзначаються об'єктивністю поглядів. Можемо говорити, що, відійшовши від дублювання фактів біографії, автор спробував оцінити особу Кирилла з наукової точки зору, і це стало позитивним явищем у дослідженні життєдіяльності церковних осіб.

Крім інформації про виховання, освіту, процес становлення як священика, стаття містить дані, з яких дізнаємося, що архієпископ надавав великого значення розвитку хору, проповідництву (аби допомогти недосвіченим молодим священикам виголошувати проповіді, власноруч писав та видавав їх), освіті. Так, ставши ректором Московської академії, він здійснив ряд реформ, що вплинули на якість навчання (при вивченні богослов'я замінив латинську мову на російську, ввів вивчення іноземних мов – французької та німецької). Заслуговує на повагу той факт, що чималу кількість пожертвуваних і власних грошей він використовував на благодійні справи.

Публікації третьої проаналізованої групи були присвячені громадським і культурним діячам, історичним особам.

У статті «Іоан Вишенський, полеміст часів унії XVI століття» С. Л-ва звернув увагу на те, що в літературі не було творів, які пропагували православ'я і засуджували Берестейську унію. Поява Вишенського та його полемічних творів у статті зображена як геройська доба. Проаналізувавши праці, дослідник відзначив літературний талант автора і його своєрідну позицію. Вишенський не обмежувався боротьбою з католицизмом та унією. Виходячи із засад візантійського аскетизму, він гостро критикував увесь тогочасний церковний та світський лад і вимагав простоти старохристиянського братства як здійснення Царства Божого на землі. Щоправда, автор не

зосередився на детальній критиці церковного життя, зобразивши його фрагментарно, кількома реченнями, а основну увагу було спрямовано на боротьбу католицизму із православ'ям. Особистість автора нам не відома; маємо припущення, що С. Л-ва походив з церковного кліру й, можливо, був викладачем Подільської семінарії.

Не менш цікавим є матеріал автора, який ховався за псевдонімом Z. Z.: «Яків-Іосиф Лейбович Франк. (З історії іудейства в XVIII ст.)» [1]. Дану статтю присвячено проблемі міжетнічних відносин і практичних спроб її вирішення. Зазначимо, що автори «ПЕВ» неодноразово зверталися до проблем міжетнічних конфліктів, висвітлюючи позиції православного населення, але вперше маємо матеріал, де інший бік конфлікту шукає вирішення цієї проблеми. У тексті автор наводив приклади ворожнечі між українцями та євреями, шукав причини їх появи, звертав увагу на внутрішні переживання іудейського населення. Звідси можемо припустити, що автором статті був представник єврейської спільноти. Він був освіченим, можливо, займався адвокатською практикою, оскільки в тексті знаходимо посилання на німецькі та польські архіви (а не кожен єврей володів іноземною мовою) й часте згадування єврейських адвокатів.

Групові (узагальнені) біографії архієпископів і губернаторів Поділля за період 1793-1893 рр. змалював С. Сіцінський. Його статтю «Архієпископи і губернатори Поділля за минуле століття (1793-1893)» [17] було присвячено сторічному ювілею приєднання Поділля до Росії. Автор у хронологічному порядку подає архієпископів і губернаторів, які діяли в цей період. У розділі, присвяченому архієпископам, дослідник визначив роки їх життя і служіння у ввірених їм єпархіях [17, с. 267-271], більш детальну характеристику дав лише В. Садловському. Заключну частину публікації автор присвятив губернаторам, указавши роки їх життя, проте відзначив двох губернаторів – В. С. Шереметьєва і Ф. Ф. Берхмана.

Заслуговеє на увагу розвідка викладача Подільської духовної семінарії К. Доброловського «Діячі часів возз'єднання Поділля з Росією. Віктор Садловський, єпископ Переяславський і Бориспільський (1785-1793), а потім архієпископ Мінський, Ізяславський і Брацлавський (1793-1795)» [8]. Залучивши при написанні статті матеріали періодичних видань, таких як «Київська Старина», «Руській паломник», «Мінські єпархіальні ведомості», автор із поодиноких уривків життя архієпископа склав повноцінний біографічний нарис.

Окремо хочемо відзначити матеріали, що стосувалися історичних особистостей. Прикладом цього слугує стаття «Іван Підкова»

[11] М. Любовича. Микола Миколайович Любович (1855-1935 рр.) – історик-славист, дослідник історії європейських країн. Закінчив Першу Київську гімназію та Київський університет (1877 р.). У 1877-1878 рр. викладав історію та географію в Кам'янець-Подільській чоловічій гімназії.

Статтю було присвячено історії відносин Поділля з Молдавією у XVI ст. в особі Івана Підкови. Джерелами для написання послугували матеріали з Хроніки Бельського, літопису Граб'янки, «Історії Бессарабії» А. Накко та історичних актів 1848 р. Незважаючи на таку кількість іноземних джерел, стаття написана як розповідь. На нашу думку, такий матеріал було орієнтовано на ознайомлення читача з вітчизняною історією і призначено для освіченої публіки Подільської губернії.

Варта уваги стаття православного священика, краєзнавця Михайла Орловського «Роксолана, або Анастасія Лісовська (історична повість)» [14]. Не дивлячись на заявлений у назві жанр історичної повісті, твір має яскраво виражений художній характер і заслуговує на увагу читача.

У публікації голови Київської археографічної комісії, одного із засновників Південно-Західного відділу Російського географічного товариства Михайла Юзефовича «Богдан Хмельницький в руській історії» [24], поряд із короткою біографією автор оцінив значення Б. Хмельницького у вітчизняній історії та запропонував встановити пам'ятник на його честь у Києві.

Ми проаналізували й публікації, що стосуються державних діячів: «Характер Імператора Олександра I в зв'язку з головними подіями його царювання» [12], «Про значення царювання Імператора Олександра I в історії вітчизняної православної церкви» [5], «Нарис царювання Государя Імператора Олександра Миколайовича» [15]. Ці публікації подають загальновідому інформацію, але їхні автори більш детально зупинялися на рисах характеру політичного діяча, його ролі в історії. Вони для нас не мають історичної цінності, але дають загальне уявлення про період діяльності певної історичної особи.

Поряд із біографічними розвідками, розміщеними в часописі, знаходимо також джерела особового походження – автобіографії. Такий вид публікацій дозволяє досліднику знайти відповіді на суперечливі факти біографії, дізнатися про деталі його особистого життя, осмислити власні переживання. Хоча це не є предметом нашого дослідження, зауважимо, що подібний матеріал друкується вперше у «ПЕВ». Так, в «Автобіографічній записці...» Мартиновського на початку тексту пише про себе від імені третьої особи – Августина [2, с. 772]. Це ім'я

Мартинівський носив до прийняття монашого постригу; отже, він свідомо відокремив своє мирське життя від монашого. У записці автор пояснив причини, що спонукали його до прийняття такого рішення (смерть дворічного сина, дружини). Така деталізація особистого життя дозволяє оцінити особу архієпископа та його діяльність з іншого – людського боку.

Отже, історико-біографічні матеріали «ПЕВ» є особливо цінним джерелом для вивчення Російської Православної Церкви. Вони допомагають з'ясувати масштаби й особливості діяльності церковних і громадських діячів, розкрити раніше невідомі факти, спростувати чи підтвердити їх.

За нашими підрахунками, на сторінках часопису є близько 200 біографічних публікацій. Наголосимо, що некрологи потребують окремого дослідження, тому їх не включено до підрахунків. Найбільше публікацій було присвячено вищому духовенству і православним святым, що пояснюється спрямованістю та характером часопису. Питання авторства біографічних нарисів, які публікувалися у «ПЕВ», стоїть поряд із проблемою достовірності

цих матеріалів. Часто статті передруковувалися періодичними виданнями православного спрямування без зазначення в передруку номеру й року публікації оригіналу. В основному такі матеріали були присвячені православним святым і не потребували перевірки достовірності інформації, адже структура життєпису святих була канонічною. Авторами історико-біографічних нарисів церковних діячів переважно були священники, викладачі чоловічої гімназії, Подільської духовної семінарії, члени історико-археологічного товариства у Кам'янець-Подільському та Київської археографічної комісії. Їхні публікації вирізняються залученням великої кількості джерел іноземного походження, архівних справ із Подільської та Волинської єпархій, науковим викладом матеріалу.

Із 1899 р. спостерігаємо зменшення кількості публікацій біографічного характеру в «ПЕВ». Пояснюємо це тим, що наприкінці XIX - на початку XX століть основна увага приділялася суспільно-політичним питанням, що було зумовлено історичною дійсністю.

1. Z. Z. Яків-Іосиф Лейбович Франк. (З історії іудейства в XVIII ст.) / Z. Z. // ПЕВ. – 1881. – Ч. н. – № 33. – С. 402-405; № 34. – С. 414-416.
2. Автобіографічна записка архієпископа Анатолія Мартинівського // ПЕВ. – 1878. – Ч. н. – № 21. – С. 772-776.
3. Б/А. Житіє св. рівноапостольного князя Володимира, отриманого про святим хрещенні ім'я Василя, просвітителя всія Русі // ПЕВ. – 1888. – Ч. н. – № 25. – С. 609-622.
4. Б/А. Св. Рівноапостольна княгиня Ольга // ПЕВ. – 1888. – Ч. н. – № 38. – С. 861-865.
5. Багінський М. Про значення царювання Імператора Олександра I в історії вітчизняної православної церкви / М. Багінський // ПЕВ. – 1878. – Ч. н. – № 1. – С. 29-39.
6. Баженов Л. В. Поділля в працях дослідників і краєзнавців XIX-XX ст.: Історіографія. Біобібліографія. Матеріали / Л. В. Баженов. – Кам'янець-Подільський, 1993. – 480 с.
7. Баженова С. Е. Юзеф Антоній Ролле: життя, діяльність, творчість / С. Е. Баженова. – 2-е видання. – Кам'янець-Подільський, 2002. – 180 с.
8. Доброловський К. Діячі часів возз'єднання Поділля з Росією. Віктор Садловський, єпископ Переяславський і Бориспільський (1785-1793), а потім архієпископ Мінський, Ізяславський і Брацлавський (1793-1795) / К. Доброловський // ПЕВ. – 1893. – Ч. н. – № 3-4. – С. 55-61; № 5. – С. 75-84; № 6. – С. 91-100; № 7. – С. 105-115; № 8. – С. 121-129; № 9-10. – С. 139-153; № 11. – С. 163-175.
9. Л-ва С. Іоан Вишенський, полеміст часів унії XVI століття / С. Л-ва // ПЕВ. – 1875. – Ч. н. – № 15. – С. 425-435; № 17. – С. 491-502; № 18. – С. 517-561; № 20. – С. 571-582; № 21. – С. 604-614.
10. Лебедев І. Житіє, преподобного отця нашого Сергія, ігумена Радонежського, чудотворця / І. Лебедев // ПЕВ. – 1891. – Ч. н. – № 35. – С. 863-877.
11. Любович М. Іван Підкова / М. Любович // ПЕВ. – 1878. – Ч. н. – № 18. – С. 650-657; № 19. – С. 686-692.
12. Мартинівський Л. Характер Імператора Олександра I в зв'язку з головними подіями його царювання / Л. Мартинівський // ПЕВ – 1878. – Ч. н. – № 1. – С. 15-28.
13. Опря А. В. Єпархіальні з'їзди православного духовенства та мирян України в 1917 р.: Монографія / А. В. Опря. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. – 160 с.
14. Орловський М. Роксолана, або Анастасія Лісовська (історична повість) / М. Орловський // ПЕВ. – 1882. – Ч. н. – № 42. – С. 501-502; № 43. – С. 509-510; № 44. – С. 519-520; № 45. – С. 533-535; № 47. – С. 48. – С. 568-569; № 49. – С. 581-583; № 50. – С. 601-603; № 52. – С. 631-633; № 53. – С. 652-653.

15. Рождественський Ф. Нарис царювання Государя Імператора Олександра Миколайовича / Ф. Рождественський // ПЕВ. – 1880. – Ч. н. – № 11. – С. 130-132; № 12. – С. 142-143; № 13. – С. 161-163; № 14. – С. 178-179; № 15. – С. 185-188; № 16-17. – С. 201-203; № 18. – С. 213-217.
16. Саббатовський А. Свята мучениця Параскева-Пятниця і народні повір'я / А. Саббатовський // ПЕВ. – 1885. – Ч. н. – № 23. – С. 487-498.
17. Сіцінський Є. Архіпастирі і губернатори Поділля за минуле століття (1793-1893) / Є. Сіцінський // ПЕВ. – 1893. – Ч. н. – № 16. – С. 267-273.
18. Скрипник Ю. А. Державні установи Подільської губернії 1793-1914 рр.: Монографія / А. Ю. Скрипник. – Кам'янець-Подільський: ШТ Мошинський В. С., 2012. – 228 с.
19. Троїцький І. Варлаам і Афанасій Шептицькі, єпископи Львівські і Кам'янецькі / І. Троїцький // ПЕВ. – 1869. – Ч. н. – № 2. – С. 47-57; № 3. – С. 100-107.
20. Троїцький І. Життєпис преосвященного Кирилла, архієпископа Подільського / І. Троїцький // ПЕВ. – 1863. – Ч. н. – № 4. – С. 139-147; № 5. – С. 188-197; № 6. – С. 230-239; № 8. – С. 312-323; № 9. – С. 348-356; № 11. – С. 441-450; № 12. – С. 465-489; № 14. – С. 559-566; № 15. – С. 597-604; № 17. – С. 671-686; № 19. – С. 744-754; № 20. – С. 768-780; № 22. – С. 862-869; № 23. – С. 889-897.
21. Троїцький І. Життєпис преосвященного Кирилла, архієпископа Подільського / І. Троїцький // ПЕВ. – 1864. – Ч. н. – № 1. – С. 6-19; № 2. – С. 44-54; № 4. – С. 120-127; № 5. – С. 162-170; № 7. – С. 228-236; № 8. – С. 262-270; № 10. – С. 330-348; № 11. – С. 375-383; № 12. – С. 413-419; № 14. – С. 494-499; № 17. – С. 588-598.
22. Федоров І. Діячі часів возз'єднання Поділля з Росією. Граф Михаїл Нікітич Кречетников, перший генерал-губернатор возз'єднанного з Росією південно-західного краю / І. Федоров // ПЕВ. – 1893. – Ч. н. – № 12. – С. 189-202; № 13-14. – С. 203-217; № 15. – С. 232-254.
23. Хойнацький А. Преподобний Іов, ігумен Почаївський, його життя і прославлення / А. Хойнацький // ПЕВ. – 1871. – Ч. н. – № 3. – С. 97-114; № 4. – С. 47-161; № 5. – С. 197-206; № 7. – С. 287-302; № 8. – С. 355-371; № 11. – С. 485-500; № 13. – С. 569-581.
24. Чишко В. С. Біографічна традиція та наукова біографія в історії і сучасності України / В. С. Чишко. – К.: БМТ, 1996. – 240 с.
25. Юзефович М. Богдан Хмельницький в руській історії / М. Юзефович // ПЕВ. – 1870. – Ч. н. – № 19. – С. 475-477.

РЕЗЮМЕ

ИСТОРИКО-БИОГРАФИЧЕСКИЕ ПУБЛИКАЦИИ В ЖУРНАЛЕ «ПОДОЛЬСКИЕ ЕПАРХИАЛЬНЫЕ ВЕДОМОСТИ» (1862-1905)

Гончар М. И. (Каменец-Подольский)

В статье проанализированы биографические публикации, помещенные в журнале «Подольские епархиальные ведомости» за время его существования (1862-1905 гг.), выяснена их информационная ценность.

Ключевые слова: биография, публикация, жизнь, лицо, «Подольские епархиальные ведомости».

SUMMARY

HISTORICAL BIOGRAPHICAL PUBLICATIONS IN THE JOURNAL "PODOLSKYE EPARHYALNYE WEDOMOSTI" (1862-1905)

M. Honchar (Kamenetz-Podolsk)

The article analyzes the historical biographical publications in the journal «Podolskye eparhyalnye wedomosti» at the time of its existence (1862-1905 years), finds their information value.

Keywords: biography, publishing, life, person, «Podolskye eparhyalnye wedomosti».